

UNELE CONSIDERAȚIUNI GEOMORFOLOGICE ȘI CLIMATOLOGICE PRIVIND ROZARIUL GRĂDINII BOTANICE DIN BUCUREȘTI

LIUBOVI ȚIPA

Abstract

There are presented data concerning the location of rosary in the Botanical Garden of the University from Bucarest. References are made to the structure of soil, characteristic features of the climate, the configuration of the lawn, and the contents of roses collection.

Prin construirea noului complex de sere (1974—1976) a fost afectat și terenul rozariului existent în grădina botanică. De aceea, începând din anul 1976 s-a reamenajat un alt rozariu pe o peluză-învecinată.

Amenajarea s-a făcut conform unui plan care a respectat noime elementare de arhitectură peisageră și a creat în același timp posibilitatea îmbogățirii pe parcurs a colecției cu noi soiuri.

Peluză destinată actualului rozariu, pe suprafața căreia se află numeroase esențe lemnoase cu valoare, în primul rând, ornamentală nu a suferit modificări de reducere totală a lor (cu excepția grupului de Caprifoliaceae din partea frontală a peluzei). Dispoziția marginală a acestor arbori și arbuști permite în prezent ca partea centrală a peluzei să fie suficient de însorită pentru cerințele de lumină ale rozariului.

Nu a fost neglijat nici faptul că rozariul, care constituie o colecție din cele mai variate soiuri de trandafiri, este în același timp o grădină decorativă. Astfel, amplasarea acestui sector într-o zonă centrală a grădinii, foarte frecventată de vizitatori, este binevenită oferind o desfătare estetică de culori, parfum și forme.

O prezentare de ansamblu a reliefului grădinii s-a mai făcut cu prilejul descrierii altor sectoare. Referindu-ne mai detaliat la terenul ocupat de rozariu, vom preciza că acesta este plan și face parte din prima terasă a Dîmboviței (cea mai de jos). Cea de a doua terasă, înaltă și abruptă, dă relief peisajului din apropiere, oferind și un eficient adăpost pentru rozariu, din partea sudică. Ea este cunoscută sub denumirea de „colina de rășinoase” și se aliniază la interfluviul Dîmbovița-Arges (85—90 m altitudine). Condiții de adăpost oferă și alte forme ale peisajului limitrof: arborii marginali a căror înălțime variază între 8 și 15 [20] m, precum și clădirile.

Solul este aluvial, în evoluție avansată, spre brun de luncă mollic. Este foarte profund, de textură mijlocie, dar cu variații locale mari (de la

luto-argilooasă la nisipo-lutooasă), destul de bogat în humus (4-5%) și cu reacție slab alcalină. Datorită unor componente parentale bogate în calciu, pe alocuri el face efervescență începând chiar cu orizontul A a cărui grosime este de 20-25 cm; orizontul B este de grosime mai mare (40-50-60 cm) și cu textură stratificată, în general grea. La baza orizontului apare un strat continuu și destul de gros de pseudoglei (10-25 cm). Acest strat se sprijină pe pietrișuri cuarțifere, marne și nisipuri, dispuse în adâncime neregulat și alternativ cu alte formații cuaternare.

Mozaicul geomorfologic natural, ca rezultat al unor îndelungate procese de geneză aluvio-deluvială, a fost la rindul lui fragmentat și modificat prin intervențiile umane din ultimii 30-35 de ani, care nu au ocolit nici zona rozariului. Un element menit să sporească heterogenitatea structural-texturală a solului din rozariu au fost neregularitățile terenului, datorate, în parte, și bombardamentului din aprilie 1944 (4 bombe au căzut chiar pe această peluză nou amenajată și una în imediata vecinătate). Ele au fost corectate cu pământ adus din diferite locuri, efectuându-se lucrări de nivelare și omogenizare. Pământul adus nu a fost adecvat scopului, fiind prea argilos și cu structură bulgăroasă. Lucrările ulterioare de finisare a peluzei, în vederea obținerii unei suprafețe cât mai uniform-plane pentru plantația de trandafiri au necesitat, din nou, aducerea unor importante cantități de pământ. O îmbunătățire notabilă a solului s-a obținut pe parcurs prin încorporarea, în proporții determinate și la epoci adecvate, de nisip, mranită, bălegai. Tot în scopuri ameliorative s-au folosit și îngrășăminte minerale complexe, administrate mai ales în sezonul rece (pe zăpadă, prin împrăștiere).

Regiunea în care se află Grădina botanică din București, respectiv și rozariul, se caracterizează printr-un climat continental moderat, de tipul C_{fx}, după Köppen (cu veri la început moderate, apoi foarte calde și ieșii, de regulă, nu prea reci, cu zăpadă puțină și încălziri intermitente). Perioadele de ger, chiar atunci când se instalează, nu sînt de lungă durată. Potrivit datelor climatice multianuale, furnizate de stația meteorologică București-Filaret (amplasată în apropierea Grădinii botanice, pe terasa superioară a Dimboviței), ne găsim la marginea externă a zonei forestiere, caracterizată prin păduri nemorale de stejar. Într-o reprezentare grafică de tip Gaussen apare o scurtă perioadă de secetă potențială, amplasată însă, la sfîrșitul verii, de unde se vede că echilibrul termohidric, deși slab în ansamblu, este asigurat în perioada de vegetație.

Examinînd datele climatice obținute de la aceeași stație (și care, în general, pot folosi ca punct de referință) reținem faptul de o deosebită importanță, că de-a lungul timpului pot să apară ani foarte secetoși (cu mai puțin de 300 mm precipitații pe an), după cum sînt posibili și ani foarte bogați în precipitații, asemănători cu clima de munte (cu peste 800 mm precipitații pe an). Anii climatici secetoși sînt rari (probabilitatea de apariție: 1/33), în timp ce anii ploioși sînt relativ frecvenți (probabilitate: 1/11).

Pentru trandafirii din rozariu un astfel de climat nu este tocmai favorabil. Apare însă un corectiv, un factor compensator de mare importanță: existența apei freactice la o adâncime relativ mică. Tot un corectiv îl reprezintă și amînțitul adăpost lateral, oferit de arborii din vecinătate, care contribuie la menținerea unui microclimat mai blînd în această stațiune. Evident, rămîne obliga-

torie udarea trandafirilor în momentele critice ale creșterii și dezvoltării precum și în perioadele de secetă, aceasta constituind una din condițiile de bază ale întreținerii corespunzătoare a colecției. În general, s-a evitat irigarea prin aspersiune, picăturile de apă provocând pătări sau arsuri, favorizând putrezirea petalelor și dezvoltarea bolilor criptogamice.

Colecția de trandafiri, care în prezent însumează peste 200 de soiuri provine, în parte, din materialul existent în rabatele cu trandafiri din sectorul decorativ al grădinii precum și de la diverse stațiuni experimentale și Grădini botanice din țară.

Rondurile și fișiile de teren plantate cu trandafiri se decupează ferm pe verdele odihnitor al peluzei. Ele cuprind atât soiuri variate grupate pe criterii horticole cât și plantări masive cu cite un singur soi, pentru a crea pete de culoare ce dau un efect deosebit. Am ales pentru asemenea plantări soiuri pe care le-am considerat mai adecvate din diferite puncte de vedere (culoare, port, rezistență). Ne vom limita să amintim numele doar a patru din ele : Super Star, Baccara, Chrysler Imperial și Queen Elizabeth (la care am efectuat și unele observații fenologice).

În condițiile producerii pe scară largă a sortimentelor de trandafiri pentru cultura în câmp există o dinamică a valorilor diferitelor soiuri. Unele din soiurile bonitate într-o perioadă pot deveni într-o perioadă ulterioară fără valoare și deci să nu mai prezinte interes să fie extinse în cultură. Această situație apare ca o consecință a faptului, că sortimentul de trandafiri suferă modificări notabile în perioade scurte de timp, și totodată, în aceste intervale pot apărea soiuri noi, extrem de valoroase care captează interesul și prin aceasta, pun în umbră calitățile soiurilor existente.

În cazul rozariului unei grădini botanice, acesta adăpostește toate unitățile taxonomice ale genului *Rosa*, acordându-le importanță, în egală măsură, precum și locul cuvenit în cadrul clasificării.

În prezent, amenajarea aproape integrală a peluzei A (Fig. 1) a determinat începerea extinderii rozariului în peluza B. Deocamdată a fost plantată o singură arcadă. Potrivit unui plan de perspectivă, soiurile de trandafiri ce vor fi achiziționate în viitor vor fi plantate și în această peluză, respectiv în porțiunile adecvate de teren, cu o insolație corespunzătoare. Totodată, se va ține seama și de rigorile estetice în stabilirea locurilor de plantare. Acest lucru se impune cu necesitate pentru a nu împiedica perspectiva și frumusețea odihnitoare a verdei peluzei care trebuie să-și păstreze locul bine meritat în ansamblul peisager al grădinii.

НЕКОТОРЫЕ ГЕОМОРФОЛОГИЧЕСКИЕ И КЛИМАТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ РОЗАРИЯ БОТАНИЧЕСКОГО САДА БУХАРЕСТА

Резюме

В связи с переносом плантации роз Ботанического Сада Бухарестского Университета на новое место, даны геоморфологические характеристики почвы, а также данные о климате области в которой находится сад.

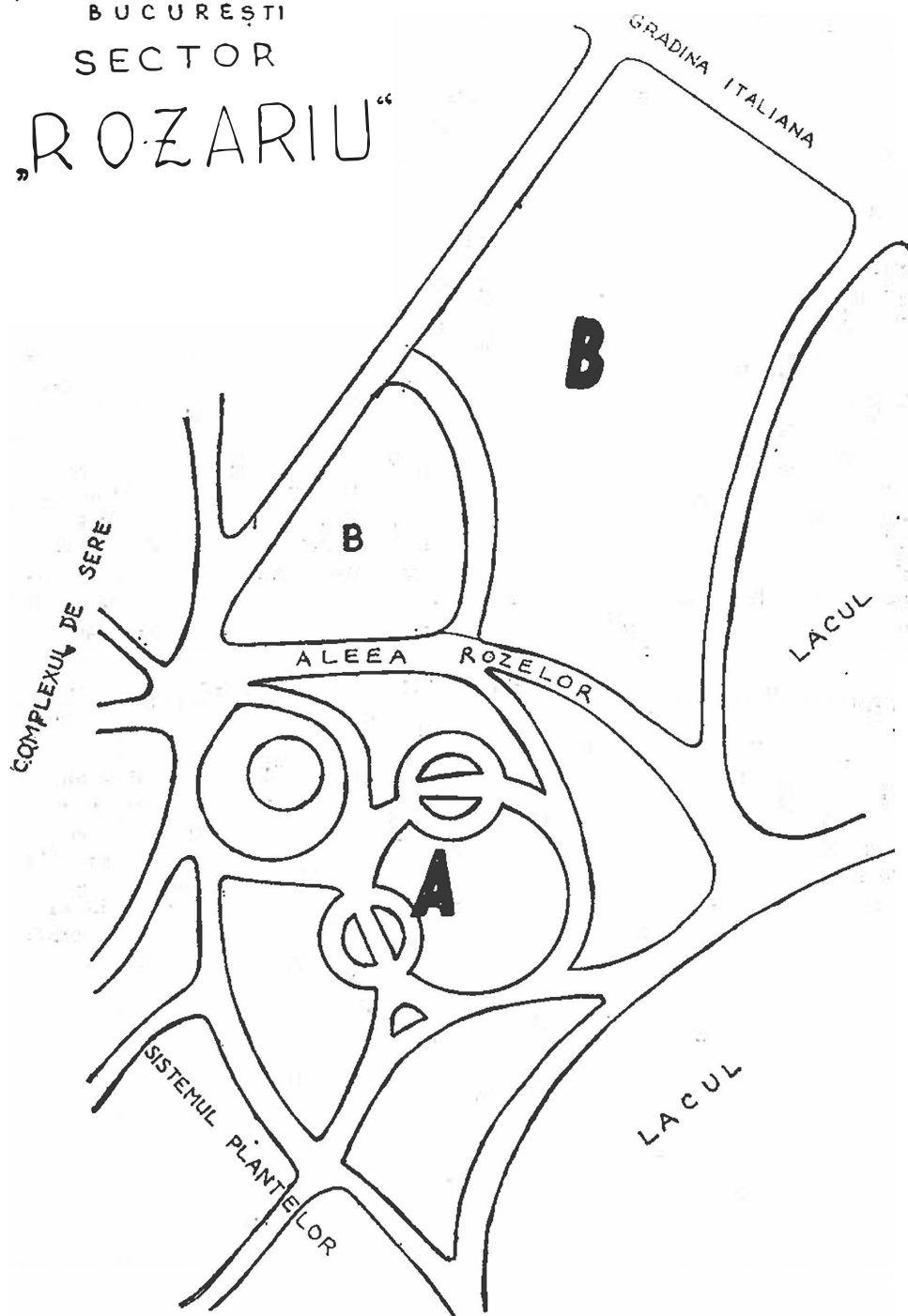
Представлены пейзажно-архитектурные принципы которыми мы руководились при определении плана плантации роз.

Кратко представлены также данные о содержании коллекции розария.

GRADINA BOTANICA DIN
BUCUREȘTI

SECTOR

„ROZARIU“

BIBLIOGRAFIE

1. CHIRIȚĂ, C.D. — *Ecopedologie cu baze de pedologie generală*, Ed. Ceres, Buc., 1974.
2. COTET, P. — *Geografia României*, Ed. Acad., R.S.R., Buc., 1973.
3. DUCHAUFOR, PH. — *Précis de pédologie*, Mason et Co., Paris, 1970.
4. FUCHS, H. — *Rosiers*, Paris, 1959.
5. LUBAN, E. — *Cultura trandafirilor*, Ed. Agro-Silvică, 1967.
6. PREDĂ, M. — *Floricultura*, 1976.
7. PREDĂ M., PALADE, L. — *Arhitectură peisageră*, Ed. Ceres, 1973.
8. SONEA, V., PALADE, L. — *Arboretură ornamentală și arhitectură peisageră*, 1969.
9. TARNAVSCHI, I.T., DIACONESCU, V. — *Speciile de plante lemnoase exotice cultivate în Grădina botanică din București*, în: „Lucr. Grădinii bot. din București”, 1961, p. 23—69.
10. WAGNER, ȘT. — *Situația actuală și de perspectivă a culturilor de trandafiri pentru decorarea parcurilor și pentru flori tăiate, în timp**, Horticultura, nr. 11, 1972.